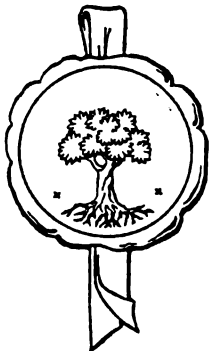

Hollands Noorderkwartier

254

Alkmaar, januari 1988

Nieuws van het bestuur,

Allereerst namens bestuur en redactie een blij en voorspoedig 1988 toegewenst. Wij hopen dat U met een helder brein vele goede vondsten in het nieuwe jaar zult doen

Ten tweede nodigen wij U uit voor de bijeenkomsten welke gehouden worden in Restaurant "De Hoornse Vaart", Hertog Aalbrechtweg 4, achter station Alkmaar-Noord.

Alle avonden beginnen om 20.00 uur. De toegang is gratis, in het gebouw is een lift aanwezig.

Het JAARPROGRAMMA ziet er als volgt uit:

Maandag
Donderdag 25 januari 1988 Jaarvergadering met CONTACTAVOND.
Donderdag 3 maart 1988 De Heer H.van Felius spreekt over:
De geschiedenis van de rechterlijke organisatie in Noord-Holland.
Maandag 2 mei 1988 De Heer J.P.Geus heeft tot onderwerp:
" De rekeningen van de Vroonlanden be-
noorden Alkmaar als Genealogische bron".
Donderdag 8 september '88 Contactavond.
Donderdag 20 oktober '88 De Heer TH.B.Roep vertelt ons over
"De Doopsgezinden in het algemeen en
die van Alkmaar in het bijzonder".
Maandag 14 november '88 De Heer Joh.Wigmans met het onderwerp
"Het Kadaster".

Van de drie eerste avonden volgt een uitgebreidere beschrijving.

Donderdag 25 januari 1988 JAARVERGADERING, CONTACTAVOND.

In verband met de afspraak voor één van de volgende lezingen wordt de jaarvergadering dit jaar wat vroeger gehouden. In Gens Nostra kunt U lezen over de Landelijke jaarvergadering, die normaal vóór onze jaarvergadering wordt gehouden. De agenda voor onze jaarvergadering ziet er als volgt uit:

- 1 Opening door de voorzitter.
- 2.Financieel verslag door de penningmeester.
- 3.Jaarverslag door de secretaresse.
- 4.Ingekomen stukken.
- 5.Mededelingen betreffende de feestviering in 1990.
- 6.Aftredende bestuursleden.
- 7.Rondvraag en Sluiting.

De Heer R.Dojes heeft te kennen gegeven het bestuur te willen verlaten, we betreuren het ten zeerste. In zijn plaats draagt het bestuur de Heer A.Wester uit St.Pancras vóór.De functies, die de Heer Dojes vervulde zullen onderling verdeeld moeten worden.

Periodiek aftredend zijn: de Heer J.J.Kaldenbach, Mevr.G.Erkamp-Opdam, en Mevr.A.Stierp-Impink. Ze zijn herkiesbaar.

Namen van andere kandidaten kunnen schriftelijk ingediend worden, ondertekend door 5 leden tot één week vóór de jaarvergadering van 25.1.'88, bij Mevr.A.Stierp-Impink. Past.H.C.Maatstr.4. 1829 BK Oudorp.

*****

Na de jaarvergadering, die we zo kort mogelijk houden, volgt de contactavond. Een avond die kenmerkend is door de prettige sfeer die er heerst. We brengen dan zoals gewoonlijk onze gegevens mee om onder elkaar uit te wisselen. U kunt thuis al vast vraag en aanbod maken in de vorm van advertenties. Het bestuur zorgt voor een prikbord of prikklap waarop deze advertenties geprikt kunnen worden. Ze mogen daar blijven tot U ze er zelf afhaalt. Een nieuwe vorm van werken, die het uitproberen waard is. Ook staat de microfoon ter beschikking om mondeling vraag en aanbod te doen. (De veiling is er niets bij). Ik zou zeggen komt allemaal, we maken de zaal weer vol. U bent hartelijk welkom.

Donderdag 3 maart 1988. Voor ons spreekt dan de Heer H.van Felius uit Haarlem, hij is medewerker van het Rijksarchief aldaar. Het onderwerp van zijn lezing zal zijn " De geschiedenis van de rechterlijke organisatie in Noord-Holland".

In deze lezing wordt een kort overzicht gegeven van de rechterlijke organisatie in de huidige provincie Noord-Holland sedert de 15e eeuw. Daarnaast zal beknopt worden ingegaan op de soort zaken die elke rechtbank te behandelen kreeg, de zogenaamde "competentie". De methodiek van het onderzoek (hoe vind ik de stukken) zal niet direct aan bod komen. Mochten daarover praktische vragen zijn , dan kunnen die na de lezing worden gesteld.

Maandag 2 mei 1988. De Heer J.P.Geus spreekt voor ons over "De rekeningen van de Vroonlanden benoorden Alkmaar als Genealogische bron". (En wat voor bron). De lezing betreft allereerst de herkomst en verdere geschiedenis van de landenvanVrone, de latere Vroonlanden. Ook vertelt hij over de rekeningen met daarin de namen van alle pachters en erfpachters van 1531-1723 en over de rentebetalingen aan diverse personen, op door Karel V en Philips II gesloten leningen met de Vroonlanden als onderpand.

Door onze ontmoeting met de Heer Geus weten we dat hij een boeiend ver-

teller is , dat hij veel weet over de Vroonlanden en als ik goed geïnformeed ben , ook over de molens in Koedijk. Komt allen, deze avond kan niet stuk.

*****

MEDEDELINGEN.....van de feestcommissie.

De voorbereidingen voor ons 25 jarig bestaan zijn in volle gang. De Heer S.Beamsterboer uit Schoorl komt onze gelederen versterken. De eerstvolgende vergadering van het feestcomité is op 8 februari 1988.(Alvast te noteren in Uw nieuwe agenda voor de leden van het feestcomité).

Intussen heeft U al gehoord over een "expositie" van werk van leden. Ingesloten treft U een formulier, waarop U in klein formaat een hele familiereeks kunt invullen.

Zo komen ook degenen, die nog niet zo lang bezig zijn ook makkelijk aan bod.We zullen ze dan bundelen en in b.v. boekvorm tentoonstellen Deze tentoonstelling wordt gehouden in de Grote Kerk in Alkmaar. LET OP DE DATUM, ZATERDAG 12 MEI IN 1990....!

*****

TIP.....!

Op het secretariaat Past.H.C.Maatsrt.4 Oudorp zijn de volgende telefoonboeken ter inzage aanwezig.

Aadorp tot Amstenrade 1987.	Nijverdal tot Ridderkerk 1986.
Andel tot Bergambacht 1984.	Nijmegen tot Rijswijk 1983.
Bussum tot Dishoek 1986.	Ried tot Rottum 1985.
Delfzijl tot Ens 1983.	Woubrugge tot Zijtaart 1985.
Leeuwarden tot Medemblik 1986.	Rouveen tot Spijkerboor 1986.

*****

Indachtig de geslaagde excursie naar Edam besloten we dit jaar weer een excursie te organiseren. Ons voorstel is om zaterdag 23 april a.s. te gaan. We kunnen beginnen met een kort bezoek aan "Het Wintermuseum" of misschien beter bekend als het "Hans Brinker Museum" in Schermerhorn. De kerk zelf is al een bezienswaardigheid. Daarna kunnen we naar het Westfries Museum gaan in Hoorn, waar een rondleiding langs de vele schilderijen ons wacht. In de middag kan een wandeling volgen onder leiding van een gids. De stad Hoorn heeft een rijke geschiedenis en veel historische gebouwen.Voor deelname aan de

excursie kunt U zich opgeven bij de bestuursleden. Nadere bijzonderheden zoals vertrek, tijd, vervoersregeling en dergelijke volgen later. Opgeven voor 1 februari 1988.

*****

Wie wil "Oud-Schrift" leren lezen ?

Mevr. Stierp is bereid een cursus "Oud-Schrift" voor beginners te geven. Er kan een klein aantal leerlingen geplaatst worden. Aanmelden bij Mevr. Stierp, tel: 072 - 12 68 02.

*****

BOEKBESPREKING.

Wist U...

- dat in Sluipwijk, de katholieken ter kerke gingen in Brandenburg, een gehucht dat evenals Sluipwijk onder de gemeente Reeuwijk viel ?
- dat ten N.O. van Poederoyen, aan de Waal, 2 uren ten W. van Zalt-Bommel, het dorp Zuilichem te vinden is, met 670 inwoners, een steenoven en een korenmolen ?
- dat Niftrik een hervormde kerk heeft ?
- dat Trompenburg, door admiraal C.Tromp in de vorm van een oorlogsschip gebouwd, door de Fransen in 1673 uit "lage wraakzucht" platgebrand is ?
- dat één enkele "Semper augustus", een tulpenbol in 1637 de somma van f 13000,- opbracht ?
- dat na de nederlaag der Fransen en Russen bij Castricum in 1799 de capitulatie getekend werd in een smederij te Limmen 10.10.1799 ?

Dat en nog veel meer kunt U vinden in het boek getiteld: "Het Koninkrijk der Nederlanden voorgesteld in eene reeks van 136 naar de natuur geteekende schilderachtige gezichten en beschreeven door J.L.Terwem (1813-1873)". Met een index op alle plaatsen, dorpen en gehuchten die in het boek voorkomen. Door Mevr. Stierp aan de vereniging in bruikleen geschonken en thans voor de leden beschikbaar , onder Nr.85 op de normale voorwaarden. Het boek is te koop bij "De Slegte" in Amsterdam en Haarlem.

*****

Een ingekomen brief van de heer A.A.Elout berichtte ons over een 5
op handen zijnde initiatief van Teletekst om een pagina van de
Teletekst te bestemmen voor genealogen. Dagelijks zal die bladzijde
vernieuwd worden. Wij wachten af.....!

*****

De Moederlijke societeit, opgericht in 1828.

In de crisisjaren na de val van Napoleon kon men een arbeider tot de armen rekenen. Met een jaarinkomen van f 200,- kon men amper rondkomen. Extra kosten waren rampen voor de huishoudportemonnaie en ziekte of ongeval van de kostwinner waren fataal. Dan kwam er immers helemaal geen geld binen.

Naar aanleiding van een verzoek van de Gedeputeerde Staten van Noord-Holland hebben de burgemeester Fonteyn Verschuur en zijn wet-houders een vereniging opgericht van weldadigheid, bedoeld om de ergste nood van de kraamvrouw en kind te lenigen. De vereniging werd genoemd "De Moederlijke Sociëteit".

De Koninklijke goedkeuring werd verkregen en de reglementen en voorwaarden werden in de Alkmaarsche Courant van 11 augustus 1828 bekend gemaakt. Uit de stadskas werd een beginbedrag van f 100,- beschikbaar gesteld. Voorlopig werd vergaderd in een kamer van het stadhuis, later zou men een kamer in het huis van Achten huren. De naam " de Moederlijke Sociëteit" was niet slecht gekozen, enige punten uit de reglementen luiden:

-Alle zaken, de Sociëteit betreffende zullen worden behandeld door een raad van 10 moeders, waarvan jaarlijks 2 (herkiesbare) leden af-tredend zullen zijn.

-Jaarlijks zullen uit de inschrijvingen 4 dames worden geselecteerd, waaruit de burgemeester 2 dames zal aanwijzen om de vacatures op te vullen.

-De bijeenkomsten zullen worden gehouden om de veertien dagen, op de dinsdagen om half zes.

-De presidente kan zo vaak zij nodig oordeelt extra vergaderingen beleggen.

-De secretaresse zal van alles nauwkeurig "Proces Verbaal" opmaken, hetgeen alleen door de burgemeester ingezien mag worden.

-Jaarlijks zal de penningmeesteresse verantwoording afleggen van inkomsten en uitgaven aan de burgemeester of zijn secretaris.

De eerste jaren bestonden de inkomsten uit giften, stadssubsidie,

collectes en een ingesteld boetesysteem van niet- of te laat verscheenen dames van de Sociëteit.

Hare Majesteit de Koningin, gevraagd als beschermvrouwe op te treden, gaf die eerste jaren telkens een bedrag van f 200,-. Deze bedragen die nauwelijks toereikend waren, groeiden later aan met obligaties en verscheidene soorten aandelen, die allen nauwkeurig in de boeken ingeschreven staan.

De vrouwen, die in aanmerking kwamen voor steun van de Moederlijke Sociëteit waren zij:

-Wier echtgenoot tijdens de zwangerschap overleden was en die tenminste nog één kind in leven hadden.

-Zwangere vrouwen, waarvan de man door ziekte of ongeval werkloos was geworden.

-Zwakke en ziekelijke vrouwen, die minstens twee kinderen tot hun last hadden.

In de laatste maand van hun zwangerschap konden zij zich bij de Raad of de presidente aanmelden en gelegenheid geven tot onderzoek naar hun omstandigheden, zodat men de grootte van de te geven onderstand kon bepalen.

De kraamvrouwen moesten zich verbinden de kinderen zelf de borst te geven en indien dat door omstandigheden niet wel mogelijk was, de Raad onmiddellijk informeren, die welke na behoorlijk onderzoek bij de vroedmeester, hulp zou kunnen bieden bij 't aan het kind te geven voedsel. Na de bevalling moest de Raad of presidente verwittigd worden, zodat men 't nodige kindergoed kon verzorgen.

In geval van overlijden van de kraamvrouw droeg de Sociëteit nog geruime tijd zorg voor het kind.

De sociëteit zag tevens toe op vaccinatie van de kinderen van de gezinnen die ondersteuning genoten.

De eerste 10 dames, die in het bestuur van de Moederlijke Sociëteit zitting hadden, waren:

Mevr. Fonteyn Verschuier Presidente; Mevr. Tinne van Egmond-Gregorie Secretaresse; Mevr. de Sonnaville-De Leeuw Penningmeesteresse; verder Mevr. Pierson-Gregorie; Mevr. de weduwe Vonk- van Veen; Mevr. de weduwe van de Ley-Druivesteyn; Mevr. Druivesteyn-Scheltus; Mevr. van Foreest-van der Palm; Mevr. Buyskes-enschedé; en Mevr. Sandenberg Mathiessen-Coster.

De weduwe van Bekum werd aangenomen om de gezinnen te bezoeken, zij kreeg daarvoor f 2,- per maand.

Tijdens elke vergadering werd linnen gekeurd en geknipt volgens be-

schikbare patroontjes; hemdjes, onder- en bovenmutsjes met lintjes en kantjes en rooie luiers werden gekocht bij Van State. Lievendag leverde 48 ellen linnengoed voor f 13,20.

Hoewel de dames de stof wel knipten werd het naaien uitbesteed. Het tuchthuis bood de laagste prijs, een luier naaien voor 3 cent.

Voor de bevalling stelde de Sociëteit lakens beschikbaar, die ca. 3 weken na de bevalling weer teruggebracht dienden te worden. Later schafte men stempels aan om het linnengoed te merken.

Als een baby dood geboren werd, moest het kindergoed terug, het gebeurde dan wel dat er een truitje of hemdje tekort was, het kindje was er dan in begraven...

De Raad zorgde ook voor een eigen vroedvrouw, die alleen hulp mocht bieden aan haar, die middels een door de Sociëteit verstrekt briefje daarvoor toestemming had verkregen. Later mocht men zelf een vroedvrouw kiezen, doch alleen middels een briefje van de Raad kon men daarvoor een uitkering krijgen.

In eerste instantie verleende de Raad naast het kraampakket linnen, ook geldelijke steun, doch men ging al spoedig over tot het uitdelen van bonnen. De waarde van een kruideniersbon was 60 cent, voor de bakker 50 ct., een slagersbon was 30 ct., evenals de bon voor turf en hout.

Onder de Alkmaarse winkeliers komt men namen tegen als, voor de kruideniers: Ost; Komen; De Vries; Verhoeven; Sijpesteijn; Daalhof; Sparenbeëg; Wed.Regter; Geertje Dijkman; H.W.Holsmuller; G.L.ten Klye; J.v.d.Berg; J.Knaap; A.C.Vaesen; P.Klaverweyde; J.Wiederink; J.Giesen en Kikker. Bakkers waren: Mulder; Zeiler; Regter; Burger; Wiederholt; Ooyevaar; Koontre; Ludeke op de Laat; v.d.Lijn; B.Falk; C.Goes; J.Schoorl; G.Elte; M.Broers; P.Pronk; G.Groenewoud; J.Goes.

Vleeshouwers: Reidt; Raisig; Weber; Pauw; Scholmeyer; L.van Thijn; J.Schwarzen; C.van Os; J.de Vries; J.v.d.Oord en A.van Giesen.

Grutters: W.Zaadnoordijk; J.de Wit; P.Kolles; C.J.Lissone.

Manufacturiers: P.Dekker; H.S.van Woerden; Buers en J.C.Theyssling.

En turf- en houtleveranciers waren: Volders; Kenijn; Lammes; en J.Jansen.

De fa. Prins staat nog genoteerd als leverancier van een wollen deken.

Dit is slechts een greep uit het reilen en zellen van "De Moederlijke Sociëteit" gedurende de eerste drie jaren van haar bestaan.

Zij werd ontbonden op 15 november 1961 door burgemeester Wytéma, let wel honderddrieëndertig jaar na de oprichting!

In die tijd zijn duizenden arbeidersgezinnen geholpen, met recht is dit geworden "van Moeders voor Moeders"!

Nu volgen in alfabetische volgorde de namen van de huisgezinnen, die in de eerste drie jaren aanklopten bij de Moederlijke Sociëteit. U kunt ze ook zelf opzoeken in het Alkmaars archief onder de naam: Het archief van de Moederlijke Sociëteit, inventarisnr. 1.

Naam	Beroep	Adres.
Admiraal, Dirk	Dagloner	Buiten de Schermerpoort
Alleman, J.	Kleermaker	Koningsweg
Arbois	Kastemaker	Oude Veste
Balder, Arie	Baandersknecht bij Ibink	Oude Veste in het Koolhof
Balder, Arij	Remplaçant	Buiten de Heilooërpoort
Banning, Jan	Schoenmaker	Laat
Beek, van	Knecht bij wijnkoperij Abberink	Laat
Berg, van den	Schoenmaker	Oude Veste
Bergen, Daan	Timmermansknecht	Oude Veste
Bernejon, Gerard	Bierdrager	Paardemarkt op 't franse pad.
Besteman	Daghuurder	Lindegracht
Nevens	Stadswerkman	Kerkstraat
Bierman, Anthonie	Sjouwerman	Keizerstraat, ook Varkenmarkt
Blom, Dirk	Sjouwerman	Klein Nieuwland
Boes, Arie	Timmermansknecht	Oude Veste, ook Laat
Bos, Jacobus van de	??	Laat
Boschman	Polderman	Lindegracht
Brammer, Arie	Sjouwerman	Karnemelksebuurt
Bruin	Schoenmaker	Hofstraat, ook Laat
Bruin, Manus	Verversknecht	Schermerpoort
Buiten, Willem wed.v.	Broodbakker	Houtil (heeft nu kinderschooltje)
Bijvoet, Cornelis	Mandenmaker	Op de Spieringbuurt.
Carbaat, wed.		Bij het Gasthuis
Conneman, wed.	Tabakskerver	Achterstraat.
Dalen, Wed.Prent van	?	?
Dekker, Jan	Schoenmaker	Fnidsen
Dingerdis, Klaas	Dagloner	Vierstaten
Dol, Kees	Blikslageersknecht	Laat
Domus, J.	Bierdrager	Turfmarkt
Dorrewaard,	Schoenmakersknecht	Vijvertje
Drunen, Jan van	Schoenmaker	Laat, ook Limmerhoek; als schutter uitgetrokken.
Duin, Rokus van	Sjouwerman	Oude Vest over 't Wildemanshofje; later als schutter uitgetrokken.
Eck, herbert van	Sjouwerman	Geest, ook Korte Koningsweg
Eik, Pieter van	Opperman	Varkenmarkt
Elles, cornelis	Daghuurder op de Nyenburg	Popelmanslaan

Elzas	Turfdrager, Koornmeter	Varkenmarkt 9
Engelen, Willem	Behanger	Laat
Esbach, Johannes	Dagloner	Ramen
Eves, Hendrik	Remplaçant (gewond in Hospitaal)	Heiligland
Ewald, Pieter	Sjouerman	in de Looier- steeg. Groot Nieuwland.
Focks	Sjouerman	Laat
Franciscus	Negotie doende	Fridsen
Gilles, Lodewijk	Schoenmaker	Koningsweg
Groen	Barbier	Verdrunkenoord
Groen, Jacob	Verversknecht	Heerestraat, ook Spanjaardstraat
Groot, Pieter de	Timmermansknecht	Heul
Gijzen, Jan van	Metselaarsknecht	Vijverhofje
Idsert, Gerrit van den	Metselaarsknecht	Varkenmarkt
Impinck	Aanspreker, Koopman in droge gist	Schoutenstraat
Haaman	Kleermaker	Korte Nieuwesloot
Haasjes, ook Haazes Pieter	Dagloner	Buiten de
	(met de schutters vertrokk.)	Heilooërpoort in de Keizers- kroon
Habig	Visser	Ramen
Helleman	Schoenmaker	Heiligland
Helwig	Slachter	Koningsweg
Henneke, Gerrit	turf- en Zaaddrager	Oude Vest
Hamers	Timmermansknecht	Varkenmarkt
Hof, Simon	Turfdrager	Ramen
Hof, Teunis van 't	Sjouerman	Schulpstraat
Homeyer, Kaspar	Timmerman	Ritsevoort
Hoogendijk	Dagloner	Buiten de Ken- nemerpoort over de Keizers- kroon.
Hoogland, Daniël	Timmermansknecht	Ritsevoort, ook Varkenmarkt
Hoogvorst	Blikslafer en Zaadmeester	Verdrunkenoord
Hoorendijk, van	Daghuurder	Over de Keizers- kroon
Hulst, Dirk	Schippersknecht (nu schutter)	
Hulst, van der	Kleermakersknecht	Op de Vest
Jansen, Frederik	Opperman	Klein Nieuwland

Jansen, jan	Knecht in perkamentfabr.	Schulphoek
Jong, A.M.de man		
van Rachel Philips Beek, doet in negotie.		
Jong, Willem de	Knecht a.d.Kalkoven	Zeglis
Jonkers, Bart	Metselaarsknecht	Fridsen
Kant, Willem	Meesterknecht in de touwbaan	Nieuwland
Keuning, Barend	Opperman	Verdrunkenoord
Kinsler , man v.Sara van Tuil	Remplaçant	Ritsevoort in het Hofje ook Koningsweg.
Kips	Kruidenier op de Laat	vrouw woont bij de Geesterpoort.
Kleeff	Zaad- en turfdrager	St. Annastraat
Kleyn, Laurens	Daghuurder	Buiten de Bergerpoort
Kleyn, jan	Dagloner	Boekelaan
Klooster, Jan	?	Breestraat
Klugt, Jacob	Timmermansknecht	Ridderstraat, naast 't armenschool.
Koeman	Tuinman	Oude Veste
Koning, Albert	Turf- en Kaasdrager	Keyzerstraat
Koning, Willem	Sjouwerman	Sandersbuurt, bij de Boompoort
Koopman, Pieter	Daghuurder	Buiten de Nieuwpoort
Kossens	Daghuurder	Omval
Koster, Pieter	?	Oude Veste
Koster	Timmermansknecht	Op de Spieringbuurt
Koten, Willem	Verversknecht	Buiten de Oude Veste
kramer	Kaaskopersknecht	Koningsweg
Krijgsbach	Kleremaker	Geest
Kuyper, Cornelis	Koopman in Garen/Band	Koningsweg
Kuyper, Klaas	Stalknecht	Ritsevoort hofje
Lau, Pieter	Dagloner	Koornlaan
Lens, Ferdinand	Verversknecht	Laat
Liefhebber, Jan	Tuchthuis/diefstal	Zakkestraat
Loon, Jan van	Opperman	Groot Nieuwland
Lubben	Vast Knecht bij helling	Achterstraat
Lijding, Jan	Dagloner	Kalkoven
Mack, Pieter	Schippersknecht	Voordam
Mazé	Jongste knecht bij IJzerkoper	?
Meyer, Jan	Sjouwerman	Geest
Moerbeek	Wagenmakersknecht	Hofstraat

Mool, Tamis	Knecht bij Haarmans	Laat
Moor, de	Daghuurder	Boekelaan
Mulder	Verversknecht	Koningsweg
Mulder, Hendrik	Opperman	stadswerf
Munnik, Barend de	Baandersknecht	Oude Veste
Nassau. Pieter van de	Sjouwerman	Zakkestraat
Nierop, Klaas	Timmermansknecht	Hofstraat
Nijs, Jan de	Bierdrager	Ritsevoort
Opzeeland	Sjouwerman	Zakkestraat
Otten, J.	Kleermaker	Varkenmarkt
Overhorst, Gerrit	Verversknecht bij van der Kaay, later Remplaçant	Oude Veste, ook Geest
Pastoor, hendrik	Schoenmaker	Laat
Pater, Arie	Daghuurder	Zakkestraat
Pauw	Turfdrager, noodhulp op de Kaasmarkt	Oude Veste
Pier, Jan	Timmerman	Zeglis
Pieters, Joseph	Sjouwerman	Oude Vest
Polman	Sjouwerman	Zakkestraat
Polman	Knecht bij Bergwever	Koornlaan
Pool, Jan	Dagloner bij Mevr. v. Foreest op Nijenburg	Boekelaan
Posthumes	Aanbrengersknecht op de Boelhuizen/sjouwersknecht	Fnidsen
Pover, Pieter	Sjouwerman	Korte Nieuwesloot
Pranger	Kleermaker	Oude Veste
Pijpers	Tuinknecht	Laat
Raadt, Hendrik de	Koornmeter	stadserf
Rabbeling, Lucas	Sjouwerman	Varkemarkt
Reiss, Gijsbert	Dagloner	Nieuwpoort
Rietvink	met de schutters vertr. replaçant	Nieuwesloot
Rinner	Kleermaker	Laat
Roelofs, Jan	Baardscheerder	Koningsweg
Rondhout	Verkoopt droge gist voor Jan Bos	Schaapensteegje
Roodenburg, Cornelis	dagloner	Boekelaan
Roos, Gerrit	Sjouwerman	Paardesteeg
Rozijn, Reijer	Koekebakker	Buiten de Nieuwlanderpoort
Ruyter	Sjouwerman	Hekelstraat
Sanders, Bart	Timmermansknecht	varkenmarkt
Sanders, Wed.	Metselaarsknecht	Groot Nieuwland
Schelhaas		Korte Nieuwesloot

Schellinger, Jan	Sjouwerman	Buiten de Boompoort
Schellinger	Sjouwerman	Omval
schinkel	Kleermaker	Groot Nieuwland
schouten	Knecht bij v.Leeuwen	Laat
Schouten	Zadelmaker	Veerstraat
schrijver, Hendrik	dagloner bij Krook	Korte Nieuwesloot
senses, Ferdinand	Schildersknecht	Nieuwesloot
Smit, Cornelis	scheepsmakersknecht	buiten de Schermerpoort
Smit, Jacob	stadswerker	Koornlaan
Snip	Sjouwerman	Lindelaan
Staden, Petrus	Kleermaker	Luttik oudorp
ook Staderen.		
Staten, van	Oppasser	Groot Nieuwland
Steman, Barend	Knecht bij v.d.Velden	
	Steenkoper	Koningsweg
Stoffels, Jan	Metselaarsknecht	Schulphoek
Strijp, Jaap	Slagter	Lindegracht
Tesselaar, Pieter	Metselaarsknecht	Geest
Timmerman	Remplaçant	Sandersbuurt
Tonnels	Goudsmidknecht	Hofstraat
Tuene	Schoenmaker	Ritsevoort
Tuinman	Daghuurder	Omval
Uden, J. van	Verversknecht	met de schutters vertr.
valk, van der	Timmermansknecht	bij de Keizerskroon
Veen, Dirk	Turfdrager/Zaadwerker	Schulphoek
Verbeek	Schoenmaker	Achterstraat
Verlaat	Opperman	Zakkestraat
Vries, de	Horlogemaker	boterstraat
Vries, Hendrik de	verversknecht	Laat
Vries, Marcus de	Negotie in Oude Metalen	Nieuwstraat
Vries, Take de	Sjouwerman	Achterdam
Vuil, Cornelis Jansen	Sjouwerman	?....
Waardenburg, Arie van	Dagloner	
Watervis, Gerrit	Dagloner	Schulphoek
		Oude Vest in 't
		Koolhofje.
Wilkes, Willem	Tuinman	Druivelaan
Wippe, Johannes	Rijtuigsnijder	Lombardsteeg
Wittebrood, Pieter	Daghuurder	Koornlaan
Wolzak, Hendrik	Timmermansknecht	Koningsweg
Wijdeman	Schoenmaker	Keizerstraat
Zondag	Kleermaker	Breestraat
Zonderhuizen, Bernard	Daghuurder	Singel
Zonneveld	verversknecht	Oude Vest

Zwanewevel	Koopman	: in hechtenis
Zwarts	knecht bij Groenedijk	Ramen
Zweekhorst	Bier-en Turfdrager/ Schoenmaker	Voormeer
Zweekhoud	Bier-en Turfdrager	Hofstraat

*****

*****

Een bollenveiling in Alkmaar.

Waar de tulpen voor het eerst in het wild groeiden weten we nog steeds niet. Men neemt aan, dat de naam afgeleid is van een perzische benaming van de tulband, het hoofddeksel waar de vorm van de bloem aan doet denken.

In de 16e eeuw kwamen cultuurproducten naar Europa. In Nederland kwamen zij, uit het Turkse rijk, terecht bij Carolus Clusius (1526-1609) van de Leidse Universiteit. Voor hem was de bol een wetenschappelijk object, geen bron voor handel of voeding. Anderen zagen de winstgevendheid wel zitten en stalen op een kwade dag een deel van zijn bollen.

Ze kwamen op de duur in handen van schatrijke kooplieden en regenten, die de bollen in de luthoven plantten. Met tulpen kon men anderen de loef afsteken; beelden, fontainen en priëlen had "iedereen".

In de jaren 1634-1637 werd de tulp voorwerp van ongekende speculatie. Velen stopten al hun geld in de tulpebol. In de plaatsen waar de speculanten elkaar troffen, waaronder Alkmaar, beleefden de herbergiers gouden tijden. In hun zaken gingen de bollen, die nog in de grond zaten ongezien van de ene eigenaar over op de andere, tegen een steeds hogere prijs.

Een man, die veel voor de geschiedenis van Alkmaar heeft gedaan, de in 1971 overleden heer R. Bankert, schreef daar voor de oorlog een stukje over. Het gaat over Wouter Bartholomeusz Winkel, kastelein van de Oude Schuttersdoelen.

In 1622 trouwt hij als weduwnaar met Lijsbeth Hermans Coppens. In het voorjaar van 1637 (350 jaar geleden) wordt in het bijzijn van de hereh weesmeesters en voogden een veiling gehouden in de Nieuwe schuttersdoelen omdat Wouter overleden is. Voor 68 tulpebollen en dertig percelen van plm. 300 bollen werd f 68.533,- betaald.

Voor "De Bruine Purper" en de "Sjery Katelyn" had men f 2000,- per stuk over. De "Admiraal van Enkhuizen" was vooraf mondeling verkocht voor f 5.200,-. Tenslotte werd een partij planten en kleine

soorten verkocht voor f 12.467,-. Al wat Wouter Bartholomeusz aan botanische bezitting had bracht in totaal ongeveer f 90.000,- op. Ze waren nog juist op tijd, de Weesmeesters en de voogden, want hetzelfde jaar 1637 stortte de markt in elkaar en kwamen velen ontuchtend tot de ontdekking, dat zij aan de bedelstaf waren geraakt. Bartholomeus, Aagje en Claas Winkel, Wouters kinderen boften !
Bronnen: Collectie aanwinsten Nr. 59, opstellen door R.Bankert in G.A. te Alkmaar. Alkmaars jaarboekje 1971. Landleven, het boerenbestaan van toen door Ton de Jooe 2e druk.

*****

HET LEVEN VAN DE ISRAELIETEN IN ALKMAAR.

Enige grepen uit het leven van de Israëlieten te Alkmaar tot de Franse tijd, genomen uit de gegevens van C.W.Bruinvis, archivaris der gemeente Alkmaar, gedateerd 1912, getiteld: Israëlieten te Alkmaar. Aanwezig in het archief te Alkmaar.

10 mei 1604 Een verzoek van Philips de Jooe namens verscheidene andere gezinnen van joden en jodengenoten als burgers van Alkmaar aangenomen te mogen worden, door de stadsregering ingewilligd.

26 oktober 1613 Een zelfde verzoek aangenomen van Francisco Fernandes.

14 mei 1620 " Een jode uit Antwerpen" koopt een graf in de Grote Kerk voor f 70,-. (Dit is waarschijnlijk het graf van Duarte Roderigus Duarte, soone van Diego Duarte van Antw., waarop het wapen nog prijkt, aldus C.W.Bruinvis)

28 september 1641 Stond dit graf op naam van Franciscus Ferdinandi du Paz, wegens zijn vrouw, die zuster en enige erfgenaam was van Duarte Roderigus.

1624-1628 Beatrice, dochter van Duarto Fernandez du Pas, toont neiging naar het Christendom over te gaan. Deswege werd zij door haar ouders en broer bedreigd en mishandeld, zij beklagde zich bij de overheid.

Francisca Duarte, in de Muiderkring bijgenaamd " De Franse Nachtegaal" was zeer goede maatjes met de dochters van roemer Visser.

8 september 1691 De joden kregen vrijdom van de turfaccijns ten behoeve van hun armen.

1744 Er wordt een vergaderplaats gebruikt in een huis aan de Pater-nosterstraat, aldaar zou het eerste kind besneden zijn.

1746 Men koopt een kroft lands op het Varnebroek, waarop vergunning

verleend werd dit als een begraafplaats te gebruiken.

15 september 1747 De vrouw van Marcus, wonende op de Laat, bij het Kriebesteegje, was de le dode die daar begraven werd.

1743 Meyer Israël kreeg toestemming zich als slager te mogen vestigen.

4.1.1749 Enige jaloerse vakgenoten klagen bij de burgemeesteren van Alkmaar over de goedlopende zaak van Meyer Israël. De Prins-stadhouder moet er aan te pas komen om de joodse slager in het gelijk te stellen.

3 mei 1755 De vergaderplaats is overgebracht naar een achterhuis in de Boterstraat. De toegang liep door een steeg in het Payglop.

+ 1764 Werd door de burgemeesteren een premie van f 100,- uitgelooft aan de aanbrenner van de dader(s) van de gruwelijke grafschending op het Joodse kerkhof.

1770 Onenigheid in de Joodse Gemeenschap, Aaron Prins krijgt toestemming bijeenkomsten te houden in zijn huis op de Laat, genaamd " In de drie Egmonden" . Eleazar Meyer verzoekt eveneens zijn huis als " vergaderplaats" te mogen gebruiken. zijn huis stond ook op de Laat en was genaamd " De Ruiters". dit werd 29 mei afgewezen. Eveneens in dat jaar treedt een geschil naar buiten tussen de oude en de nieuwe penningmeester. De notarissen A.Bootsman en P.de Lange treden hier op als procureurs.

26 mei 1772 Salomon Emanuël met zijn vrouw en 4 kinderen verkrijgen het poorterschap van alkmaar. Hij bedient zich van de naam Marheim.

30 april 1785 Besluit van de burgemeesteren dat de joden, die geen poorterschap bezitten binnen 24 uur de stad moeten verlaten.

1786 Burgemeesteren en wethouders worden gevraagd recht te spreken in een geschil tussen Marcus Alexander en Jacob Marcus.

28 juli 1792 Mozes Gombert op zijn verzoek door de burgemeesteren van Alkmaar als ouderling ontslagen. Zijn opvolger Samuël Emanuël wordt tevens benoemd.

4 augustus 1792 brengen Jacob Nieuwenhuizen en Hendrik knebel de burgemeesteren in kennis van het feit dat joodse jongens op de vrijdag- en zaterdagmarkten kleine nering verkopen tot nadele van andere neringdoenden. De klacht is van de hand gewezen.

22 september 1792 Cornelis Kramer beschuldigd de joden, hun brood bij andere bakkers te kopen in strijd met het 5e reglement hunner natie. Het genoemde artikel zal op naleving moeten worden gecontroleerd, adviseerde de burgemeesteren de penningmeester der Gemeenschap. Verschillende behuizingen worden voor de vergaderingen gebruikt. Een huis aan de Oudegracht, een bij de Hofstraat op de Laat, een zolder van een pakhuis op de Laat vlakbij het Groot Nieuwland en een op de Verdrunkenoord, vlakbij de Kapel.

In 1792 wordt eindelijk een eigen gebouwtje gekocht, een perceel aan

de Laet, nabij de Zakkestraat (nu Bloemstraat).

3 november 1793 De 18 leden van de Gemeenschap sloten een overeenkomst om wekelijks een contributie te betalen ter voldoening van de koopsom. in 1798 werd op een bevolking van 8293 zielen 129 Joden geteld.

In 1808 wordt "De Mosterdpot" gekocht aan de Hofstraat tegenover het Vijvertje. Bij het uitbreken van het pand werden resten van een scheepshelling in de bodem ontdekt.

15 oktober 1808 Salomon Emanuel wordt de zilveren Vroedsschapspennig uitgereikt en een levenslange gratificatie van f 3,- per week, vanwege meerdere malen redding gebracht te hebben in levensgevaarlijke situaties. Salomon Emanuël overleed 17 november 1826 op de leeftijd van 101 jaar.

*****

Tevens geeft het Stadsarchief van Alkmaar tijdens de 7e en 8e bloeimaand in 1810 een beschrijving van de Israëliische inwoners van Alkmaar, met gezinnen, leeftijden, beroepen en plaats van herkomst. Een ideale bron voor de genealoog, die we U dan ook niet willen onthouden.

Op de Laet, wijk A Nr. 231, buurt 1 te Alkmaar:

<u>Levi Cohen</u>	man	44 jr.	geboren Rotterdam	Hoedenstoff.
<u>Schoontje Mozes</u>	vrouw	42 jr.	geboren Steinbach	Frankenland.
<u>Meintje</u>	kind	13 jr.	geboren Alkmaar	
<u>Hanna</u>	kind	10 jr.	geboren Alkmaar	
<u>Abram</u>	kind	4 jr.	geboren Alkmaar	
<u>Maghiel</u>	kind	1 jr.	geboren Alkmaar.	

<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<

Boterstraat, wijk A Nr.235, buurt 1 te alkmaar:

<u>Samuel Emanuel</u>	man	82 jr.	geboren amsterdam	Oud ijzerhand.
<u>Saartje Salomons</u>	kind	19 jr.	geboren Alkmaar	
<u>Betje</u>	kind	16 jr.	geboren Alkmaar	
<u>Jacob</u>	kind	13 jr.	geboren Alkmaar.	

<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<

Hofstraat, wijk A Nr. 242, buurt 1 te Alkmaar:

<u>Mighel Mighels</u>	man	38 jr.	geboren Wildervang, Groningerland.	Klederkoper.
<u>Heintje Baruch Cohen</u>	vrouw	24 jr.	geboren Steinbach, Frankenland.	
<u>Salomon</u>	kind	1 jr.	geboren Alkmaar	

<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<

Op de Laet, wijk A Nr.164, buurt 3 te Alkmaar:

<u>Isak Goudsmit</u>	man	70 jr.	geboren Monnikendam, Loterijhandel.	
<u>Rebecca Salomons</u>	vrouw	66 jr.	geboren Wildervang	

Jonker Barthout riep gram - bit mijn appelgrauw op
 en de valbrug viel neer - hij stooft heen in galop
 door het Boekelerwoud - langs het donkere meir
 op de slingerende baan - naar het Oudorper veer.

Waarbij hij, aan de overkant gekomen op zijn vos joeg langs de zansige geest
 tot het huis van Meynaert Pelegram aan de oever van het Vroonemeir, waar
 hij Pelegram doodstak.

Had Boekel een vloot ? (vissersschepen ?)

In ieder geval kwamen ze in 1195 met hun schepen de Alkmaarders helpen,
 toen die door de Westfriesen werden aangevallen.

Tussen Alkmaar en Boekel liep een dijk, waarover Floris, Graaf van Holland
 in 1280 een uitspraak deed over de onderhoudsplicht.

Een haventje of stet komt meerdere malen ter sprake. Eerst in een acte
 gedateerd 1581 waarin Ootger Ootgersz en Allert Ootgersz, respectievelijk
 70 en 64 jaar oud, voor de schout Jan Jansz en zijn schepenen verklaren,
 hoe waar het is "dat het stedt ten noorden van het huis van Willem Huygen
 strekkende van de Schermer doorgaande westwaarts uit, om de Boekelermeer
 heen benoorden Duyff Pieters huis, steeds door iedereen zonder tegenzeggen
 van iemand, gebruikt is geweest, zolang zij zich heugen kunnen".

Tevens verklaren zij, dat er terzijde een slootje gedolven was "opdat er een
 wedschuit te beter ruim en reed zou mogen dwars aan de wal liggen"., en dat
 zij niet beter weten dat de stetten voor iedereen "Vrij ende Vrank" geweest
 zijn.

Datzelfde wordt ook verklaart in 1586 voor schout Jan Jansz Paerdecooper,
 waar genoemd wordt het "stedt te Boekel bij Neel Willems huis".

In 1622 is een lijst gemaakt van alle personen "so jonck, oudt, arm ende
 rijck, die in de jurisdictie van Akersloot zijn bevonden, so buiten als
 binnen die voorschreven dorpe". Voor Boekel waren dit:

Jan Aerians Welboren en sijn huisvrouw met 4 kinderen.

Die kinderen van Pieter dircksx met haar twee.

Aeriaen Woutersz en sijn vrou met 4 kinderen.

Jacob Arentsz en sijn vrou en 1 kind.

Willem Aeriaenz en sijn vrou 4 kinderen.

Mijrijtgen Aerians ouwe vrijster met een dienstmaegt uit de Niepoort, die
 dochter van Jan Willems.

Cornelis Jansz en sijn vrou met 8 kinderen.

Pieter Heyndricxz en sijn vrou 5 kinderen.

Abraham Ysaeckxsz en sijn vrou 3 kinderen.

Rens Meijens weedunaer met 3 kinderen, met een meit van Koedijck (Koedijk), die
 dochter van Pieter Tamisz.

Anne Pieters wed. met 8 kinderen.

Pieter Pietersz en sijn vrou met 3 kinderen.

Claes Dirckxsz en sijn vrou.

Marijtge Cornelis wed. alleen.

Louris Pous wedunaer met 3 kinderen.

Ootger Ootgersz en sijn vrou en 1 kind.

Sijmon Claesz en sijn vrou met 1 kind

Aerian Louris en sijn vrou met 3 kinderen.

In 1712 is er in een acte vermeld ten verzoeke van poldermeesteren, van de polder gelegen aan de oostzijde van de Boekelermeer, genaamd "De Boekelerpolder" door de landmeter G. Hengevelt, bij den Ed.Hove van Holland geadmitteerd, een lijst van "alle landen en erffen (exempt soo 3 percelen saatlant die wegens het gewas daar op staande sonder schade niet condon gemeten worden) dewelke contribuëren tot het molengeld van de bovengenoemde polder ende hebbe de navolgende percelen elx binnen sijne sloten alsmede sonder de ringsloot van de Boekelermeer en dien volgende hartlant groot bevonden als benefens de namen hier beneden staat uijtgedrukt, Honsbosser maat, het morgen gerekent tot agt hondert roeden".

De volgende persoonsnamen komen hier in voor:

Sijmon Claasz; Jacob Gerritsz Swager; Cornelis Abrahamsz; Jan de Groot; Neeltje Sluys; Kelen Jaap; Jacob Theunisz; Jacob de Groot; Het weeshuis tot Alkmaar; Vriese Doopsgezinden tot Alkmaar; Juffrouw Cloet; Isaac Claesz; Matthias Cloet; Zijts Gerrits tot Oudorp; Mannen Gasthuis toto Alkmaar; Cornelis Ariensz Ranken; de stad Alkmaar; Jan de Gorter; Guurt Jacobs; Arent Cornelisz tot Bergen; 'e Heer van Petten; Jan Huygen; Ariën en Alt Remmen; Baart Claasz; Trijn Dirks;

De complete lijst ligt ter inzage op de boekentafel tijdens onze bijeenkomsten. In het archief te Alkmaar te vinden in het
 OUD-ARCHIEF VAN AKERSLOOT inventnr. 85.

In 1727 komt de Boekeler Sluis ter sprake als schout en schepenen van Akersloot zich verbinden de Helloërdijk tussen de Boekelersluis en de schutsluis bij de Nieuwpoort en tussen de Boekelerdijk en de Schans zo ver de ban van Alkmaar strekt te onderhouden.

Maar dat hoeven ze niet lang te doen, want enkele jaren later zal Alkmaar de Ambachtsheerlijkheid Akersloot kopen en alle bestuurlijke functies overnemen.

Veel informatie is door Mevr. Stierp bijeengegaard uit het archief van Alkmaar, ook uit enkele kerkblaadjes is informatie geput.

Erbgang und Pächterfolge auf den Höfen und Kotten
der Bauerschaft Biemenhorst bei Bocholt, von Heinrich Weber.

Wij vestigen de aandacht op dit boek omdat hierin vermeld staan, de bewoners van de hoeven die in Biemenhorst , nu behorend onder Bocholt, geregistreerd staan. Het staat vol namen van hen, die de hoeven bewoond hebben. Het gebruik of de pacht van de hoeven was in veel gevallen erfelijk, zodat het niet onmogelijk is dat U een hele familiestamboom terug vindt. De namen , die erg Noordhollands klinken, zijn gealphabetiseerd. Achterbroek , Albroek, Arping, Barge, Bauhaus, Bauman, Beiering, Beenen, Belting, Berge, Berkeling, Bernard, Berning, Besbring, Blömer, Bocktenking, Bödeker, Boeinck, Boeing, Böing, Boktenk, Bollengrave, Bonnis, Bonnins, Bördeman, Borge te, Borgman, Bovenkerk, Breuvers, Breving, Bröckerhoff, Brommeling, Bruckhorst, Budding, Bum, Bums, Buninck, Bus, Busman, Bussert, Bussing, Butenweg, Campe te, Cornelsen, Dakeling, Dalwich, Dekeling, Demming, Dieck, Dirking, Doeinck, Döring, Dovers, Doynck, Ebbers, Ebbing, Efing, Egeling, Eimers, Eising, Eiting, Elsebus, Elsebroek, Elswier, Elsweyer, Elting, Engelen, Ensen van, Eppinck, Epping, Ernst, erping, Essing, Euting, Finkenbergh, Fisser, Föcking, Freling, Gebbing, Giebing, Gieling, Giesing, Gildehaus, Goers, Gries, Gröneboom, Havestett, Halberman, Harbering, Hardt ter, Hebring, Hegering, Heis, Heisterkamp, Hemming, Hemping, Hesseling, Hesselman, Hietpas, Himmelberg, Holhorst, Holtschlag, Holtwick, Honsel ten, Hörning, Hovestett, Hueskes, Hufe, Hugging, Hülsken, Hüning, Hüntinck, Hunting, Huskes, Hütte, Hüttemans, Impinck, Imping, Isselbrock, Kamp te, Kampe te, Kalverpas, Kiepe te, Kippman, Kley, Klötgen, Kniepe, Knuf, Koenders, Konnings, Köperschmidt, korstegge, Kosthorst, Krüse, Krise, Kuners, Kupers, Laake, Lake, Lamers, Lammers, Langenberg, Lankers, Linnenwevers, Lobkamp, Lohkamp, Loosen, Loskamp, Löken, Leiting, Lensinck, Lensing, Maerle, Meyerinck, Meyering, Messing, Meteling, Mölders, Möllenbeck, Möllers, Nehling, Nevries, Niehus, Nieling, Nienhaus, Nienhus, Oepen, Oerde Klein, Oyling, Pardebrock, Passe te, Poll, Potterboom, Rave, Rehms, resing, Reyerding, Reyring, Rodde te, Rolefs, Rolwing, Rëring, Sarrazin, Schapfeld, Scheper-Schaffeld, Scheven von, Schlebes, Schlebusch, Schledorn, Schluse, Schmitz, Schmeiinck, Schmeing, Schnelting, Schreiber, Schroer, Schroers, Schulten, Sondermann, Spiekers, Speckelbring, Staal, Stael, Stahl, Stevering, Stine, Strote te, Takke, Tarwekorn, Tebroke, Tenbrock, Tepasse, Terenzal, terhardt, Terodde, Testrote, Tewes, Thuinte, Tieleman, Tielkes, Topping, Tünthe, Unland, Vahstall, Vastall, Vehne gros, Vehne klein, Vehne te, Vennekamp, Vilteken, Visser, Viverich, Volmering, Villingk, Wichers, Wege gros, Wege klein, Wege te, weier, weikamp, Welling, Welsing, Wenning, Wensing, wenzel, weyers, Weykamp, westerholt, Wiese te, Wiesman, Willinck, Willing, Wilting, Wissen, wissing, Winterheld, Wolberinck. Wolbering, Wolstegge, Wolters, Wupping, Wustnienhaus, Witteken,

Het "Oogeschot", dat aanvankelijk in de grafelijke tijd als omslag voor de betaling van het schot werd geheven, bleef later gehandhaafd als een belasting ten bate van het dorp. Het was een heffing op het vermogen, waarbij elk vermogens bestaandeel op een aantal schreven werd gesteld, om zo tot de grondslag van een "oog", = 216 schreven te komen, die -in de 16e eeuw althans- een waarde van f 1200,- vertegenwoordigde. Een goed huis werd hiervoor op 108, een "Mad" = 2/3 Morgen, op 40 of 50, een kalfkoe op 5 en een varekoe op 3 schreven gesteld. Onderdelen van een "Oog" waren, een "Hick" = $\frac{1}{4}$ oog en de "Prick" = $\frac{1}{8}$ Oog. En het was op een Prick dat de laagste aanslag voor de minvermogenden werd gewaardeerd, die met de betaling hiervan hun Burenrechten behielden. (Genomen uit de geschiedenis van Wormer.)

WELVAART ??

Komt U uit met Uw huishoudgeld ?

De Edamse linnenwever Doets Egbertsz, die in de 17e eeuw leefde, zal wel eens met zijn handen in zijn haar gezeten hebben. Want hoewel zijn vrouw en kinderen meewerkten ging een kwart van zijn weekloon alleen al op aan brood. Hij verdiende per week 90 stuivers en een 12 ponds roggebrood, het volksvoedsel uit die dagen, kostte 6 á 8 stuivers. Ze zullen misschien 5 broden nodig gehad hebben per week (ze waren alle dagen met z'n zevenen), dan kunt U zelf uitrekenen wat er over bleef voor de huur, kleding en schoeisel, werktuigen, bier en ander voedsel dat tot het 17e eeuwse menu hoorde. Kool, wortelen en rapen, kaas, melk, uien en vis en soms vlees.

Haarlemse bleekmeiden verdienden gemiddeld per dag 6 á 10 stuivers.

Een ongeschoolde metselaarsknecht 12 tot 14 stuivers per dag.

De werktijden waren lang, 's zomers om 4 of 5 uur op en 's avonds tot een uur of 9, tot de zon onder ging.

In de winter zakte het loon soms meer dan 25 %.

Jan **Doets**, kistenmaker, de oudste zoon van Doets Egbertsz en Trijn Jans, leefde in iets betere omstandigheden, want de prijzen van de levensmiddelen daalden.

Wat overigens geen reden was om elk oortje niet twee maal om te draaien, want o,o,o, die belastingen....

Falie....Een rechthoekig stuk zwart wollen of zijden stof (gewoonlijk van drie bij één meter) door vrouwen over hoofd en schouders gedragen. Ouder dan de kapmantels, werd zij als een voortzetting van de Middeleeuwse vrouwenkledij later nog uitsluitend bij de rouwdienst gedragen. Als gemeenschappelijk buurtbezit werd zij evenals de doopmantel, van huis tot huis uitgeleend.

HOLLANDS Noorderkwartier is een uitgave van de gelijknamige afdeling van de Nederlandse Genealogische Vereniging.

Redactie: A.de Reus-Vredenburg, C.F.van der Veer,W.J.Hermanus-Schipper, A.Stierp-Impink.

Correspondentieadres:

Mevr.A.de Reus-Vredenburg, Frieseweg 12, 1823 CD Alkmaar.

Heeft U ook een leuk, wetenswaardig of interessant artikeltje ?
Stuurt U het dan vóór 1 juni 1988.

Plaatsing geschiedt buiten verantwoordelijkheid van de redactie, die zich het recht voorbehoudt, ingezonden mededelingen in te korten.

Het bestuur van de afdeling Hollands Noorderkwartier bestaat uit:

Voorzitter: J.J.Kaldenbach. Amstelstraat 18 Alkmaar. Tel: 072-12 30 29.
penningmeester: A.Happe.

1e Secretaresse: A.Stierp-Impink.

2e Secretaresse: A.de Reus-Vredenburg.

Lid Propagandacommissie en afge aardigde R.Dojes.

bestuurslid: G.Erkamp-Opdam.

N.G.V. Sect. Afd.

HOLLANDS NOORDERKWARTIER

Mevr. A. Sierp-Impink

Past. H.C. Maatstraat 4

1829 BK ALKMAAR OUDORP

PORT BETAALD
PORT PAYÉ
ALKMAAR